

[Finansministeren.]

for så vidt angår arealer, der slet ikke benyttes til landbrug, eller som nok benyttes til landbrug, men hvor den i økonomisk henseende gode anvendelse er en anden end landbrug.

Det vil ikke være muligt at nå frem til de helt rationelle ordninger allerede med virkning for skatteåret 1963-64, men der er for tiden drøftelser i gang mellem finansministeriet, indenrigsministeriet og landbrugsministeriet med henblik på at søge en nyordning gennemført på dette område med virkning fra skatteåret 1964-65.

Jeg skal endvidere for det høje ting fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om totalisatorspil.*

Det høje ting beskæftigede sig sidst med afgiften af totalisatorspillet i 1958, da der gennemførtes en nedsættelse af totalisatorafgiften svarende til 10 pct. af indskudssummen ved vinder- og pladsspil, hvoraf 5 pct. kom spillerne til gode, medens 5 pct. tilfaldt væddeløbsforeningerne.

Denne nedsættelse lettede i nogen grad situationen for de større væddeløbsbaner, men ikke så meget, at stigningen i udgifterne til væddeløbsbanernes drift og løbene afholdelse har kunnet kompenseres.

Heste- og cykelvæddeløbsforeningerne har derfor på ny fremsat anmodning om nedsættelse af totalisatorafgiften, idet man har gjort gældende, at man ikke vedblivende kan bære de dårlige regnskabsresultater, som er fremkommet i de sidste år; dette gælder specielt for de små baner.

Det er af væddeløbsforeningerne bl. a. anført, at progressionen i den gældende skala for afgiftens beregning bevirker, at der ved omsætninger ud over 150.000 kr. fremkommer et for ringe udbytte til foreningerne.

Under henvisning til de økonomiske vanskeligheder, som de københavnske væddeløbsbaner kæmper med, er der fra de pågældende væddeløbsforeningers side tillige over for ministeriet fremsat ønske om, at der åbnes adgang til at gøre indskud i totalisatoren uden for banernes område og forud for selve løbsdagen gennem indskudskontorer eller indskudsboder, som de også kaldes, og væddeløbsforeningerne håber derved gennem forøget omsætning at kunne

forbedre deres økonomi. Der er fra foreningernes side henvist til de erfaringer, der er gjort i Sverige, hvor man i flere år har haft en sådan ordning.

Da jeg har ment at kunne imødekomme anmodningen om en lempelse i totalisatorafgiften, foreslås det i det foreliggende lovforslag, at de små hestesports- og cykelbaner hjælpes derved, at omsætninger på ikke over 15.000 kr. på disse baner fritages for afgift, samt at den i loven fastsatte skala for afgiftens beregning ændres således, at der gennemføres en afgiftsnedsættelse, for så vidt angår totalisatoromsætninger mellem 150.000 kr. og 425.000 kr., hvilken lempelse maksimalt vil udgøre 5.000 kr. pr. spilledag.

Efter de foreliggende oplysninger har jeg også fundet det rimeligt, at der søges tilvejebragt hjemmel for, at der gives tilladelse til oprettelse af indskudskontorer.

Efter de fra Sverige indvundne erfaringer må det forventes, at det provenutab på godt en halv million kroner, der skulle være en følge af den foreslåede afgiftsnedsættelse, kan indvindes ved en forøget totalisatoromsætning gennem indskudskontorerne, ja, det kan vel endda tænkes, at der bliver tale om en provenustigning.

Jeg vil også udtale mit håb om, at den lettelse, som indskudskontorerne betyder med hensyn til at kunne foretage indskud i totalisatorerne, vil medvirke til en reduktion af det spil, som nu i strid med loven må antages at finde sted hos bookmakerne til skade for såvel væddeløbsforeningernes økonomi som det offentliges afgiftsprovener.

Jeg anbefaler lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Socialministeren (Bundvad): Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om husmoderafløsning.*

Der er nu gået 10 år, siden den gældende lov om husmoderafløsning blev gennemført, og der har på dette område været en udvikling, som giver anledning til at ændre reglerne på visse punkter.

Medens det i den første lov om husmoderafløsning fra 1949 var forudsat, at alle husmoderafløsere skulle gennemgå en særlig uddannelse, kan kommunerne efter loven fra 1952 beskæftige både husmoderafløsere, der er uddannet på et godkendt kursus, og

[Socialministeren.]

husmoderafløserne, som ikke har nogen særlig uddannelse. Man har dog hele tiden tænkt sig, at der skulle være en kerne af uddannede husmoderafløserne, og den gældende lov indeholder regler om statstilskud til de kursus for husmoderafløserne, der er godkendt af socialministeriet. Uddannelses-tiden, der oprindeligt var 3 måneder, blev i 1952 nedsat, så at undervisningen kom til at strække sig over 2 måneder med i alt omkring 336 timer.

Tilslutningen til de godkendte kursus har imidlertid i årenes løb været i tilbagegang, og det er fra forskellige sider gjort gældende, at spørgsmålet om husmoderafløserens uddannelse og arbejdsforhold burde optages til overvejelse.

Der har derfor fundet drøftelser sted med repræsentanter for de kommunale organisationer og Danske Kvinders Nationalråd for at vurdere de erfaringer, der er gjort, og finde frem til, hvor store krav der bør kunne stilles til uddannelsen, når man samtidig skal sigte på, at et rimeligt antal husmoderafløserne tager denne uddannelse.

Der er herefter givet retningslinjer for en kursusuddannelse, der strækker sig over i alt ca. 125 undervisningstimer. Under uddannelsen kan der ydes kompensation for mistede indtægter med et beløb, der svarer til 80 pct. af den løn, en husmoderafløser kunne have opnået, hvis hun i kursustiden havde stået til rådighed i samme omfang som hidtil.

Efter den gældende lov ydes der statstilskud til uddannelsen efter reglerne for husholdningsskoler og husholdningsseminarier. Efter disse regler ydes til den enkelte elev et tilskud, der udregnes på grundlag af den pågældendes økonomiske forhold, men aldrig kan nå op på mere end 70 pct. af kursusafgiften. For at fremme tilgangen til uddannelsen foreslås det at gøre undervisningen for husmoderafløserne gratis for deltagerne.

Efter at husmoderafløsningen havde været nogle år, indførte enkelte kommuner en hjemmehjælpsordning for invalide- og folkepensionister, og i 1958 blev der i folkeforsikringsloven givet særlig hjemmel for at afholde udgifterne hertil.

Da hjemmehjælpsordningen blev indført, fandt man det ikke nødvendigt at foreslå nogen uddannelse af hjemmehjælperne. Der er imidlertid en stadig stigende tendens til, at pensionister længst muligt bliver i deres eget hjem i stedet for at søge optagelse på et alderdomshjem eller plejehjem, og virkningen heraf er, at kravene til hjemmehjælpernes indsats bliver større. Det er da også i nogle kommuner den samme kreds af kvinder, der anvendes både som husmoderafløser og som hjemmehjælper.

I den seneste tid er der derfor fra forskellige sider rejst det spørgsmål, om ikke også hjemmehjælperne bør kunne deltage i kursusuddannelsen for husmoderafløserne, og jeg finder det rimeligt at imødekomme ønskerne herom. I det foreliggende lovforslag åbnes der derfor adgang til, at hjemmehjælperne efter kommunalbestyrelsens bestemmelse kan deltage i undervisningen på godkendte kursus for husmoderafløserne på samme vilkår som disse.

Efter den gældende lov overlades det til kommunerne selv at fastsætte lønnen til husmoderafløserne, men det bestemmes, at socialministeren efter forhandling med finansministeren fastsætter grænser for de lønninger, der kan anmeldes til refusion. Ved fastsættelsen af disse lønningegrænser har man hidtil fulgt den praksis at fastsætte et bestemt beløb som grænse for den løn, der kan anmeldes til refusion for en uddannet husmoderafløser, medens det for husmoderafløserne uden uddannelse blot har været foreskrevet, at der til refusion kunne anmeldes en løn svarende til, hvad der normalt ydes på egnen for tilsvarende husligt arbejde.

At lønningegrænserne er fastlagt på denne måde, har betydet, at de ikke-uddannede husmoderafløserne mange steder er blevet aflønnet med lønsatser, der har bragt lønnen op i nærheden af lønningegrænsen for uddannede husmoderafløserne, idet det ikke har været muligt straks at foretage den forhøjelse af de uddannedes løn, som var nødvendig for at bevare forskellen mellem de to lønniveauer.

For at undgå en sådan udvikling for fremtiden bestemmes det i det foreliggende lovforslag, at der skal være en særskilt lønningegrænse for hver af de tre grupper: husmoderafløserne uden uddannelse, uddan-

[Socialministeren.]

nede husmoderafløserne og tilsynsførende. Det er meningen, at disse grænser skal fastlægges sådan, at de husmoderafløserne, der har gennemført uddannelsen, får en rimelig lønmæssig fordel heraf.

Husmoderafløsning er i princippet en midlertidig hjælp til det enkelte hjem — dette er fastslået i såvel den første lov fra 1949 som i den gældende lov, idet hjælpen normalt kun kan ydes i indtil 14 dage.

Denne regel håndhæves ikke altid strengt, og det er mit indtryk, at det undertiden kan være rimeligt at udstrække hjælpen i længere tid, navnlig i betragtning af, at syge nu udskrives hurtigere fra sygehusene end tidligere og derfor kan have brug for en længere rekonvalescens i hjemmet. Lovforslaget fastholder tidsrummet 14 dage som det normale, men giver mulighed for, at hjælpen, når der undtagelsesvis skønnes at være behov herfor, kan gives i et længere tidsrum.

De øvrige ændringer i forhold til den gældende lov er overvejende af redaktionel art.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring i lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme.

og

forslag til lov om landinspektørvirksomhed.

Valgt blev: *K. Axel Nielsen, Egon Jensen, Lund Jensen, Th. Mikkelsen, Carl Nielsen, Orla Pedersen, Teichert, Chr. Thomsen, Axel Sørensen, Dalsgaard, Niels Eriksen, Peter Larsen, Finn Poulsen, Hagen Hagensen, Niels Ravn, Adolph Sørensen og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om Danmarks lærerhøjskole.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 20) findes i tidenden sp. 578, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 215.)

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Dupont: Efter en noget grundigere gennemgang af forslaget om Danmarks lærerhøjskole end den, der var tid til i foråret 1962, er der sket en klargøring af problemerne omkring denne skole. Gennem samråd med den højtærede undervisningsminister og efter besøg på Danmarks lærerhøjskole har udvalget gennemdrøftet den kgl. anordning, der bliver en følge af det foreliggende lovforslag.

Det har været mig en glæde at konstatere, at der også på Danmarks lærerhøjskole er adgang til at deltage i kursus for faglærere, uden at disse har nogen egentlig forudgående seminarieuddannelse. På en direkte forespørgsel er det fastslået, at lærere på landet som i købstæderne kan få tjenestefrihed for at kunne gennemføre videreuddannelse på skolen i indtil 2 år. Om dette egentlig er tilstrækkelig baggrund for at gennemgå en øget uddannelse, f. eks. til skolepsykolog, er så et andet spørgsmål, som må trænge sig på, når læreruddannelsesloven til sin tid kommer til revision.

Fra Danske Økonomers Forening har udvalget modtaget en henstilling om, at man ikke ensidigt skulle forlange juridisk embedseksamen ved besættelsen af administratorstillingen ved Danmarks lærerhøjskole. Over for dette har den højtærede undervisningsminister svaret, at det heller ikke vil blive tilfældet.

Endelig har udvalget på baggrund af udkastet til den kgl. anordning, som har